Vᵉ jaro. — Nº 62 Unu numero : 6 SPESDEKOJ (15 centimoj) 20 Septembro 1909

ESPERANTO

OFICIALA ORGANO DE UNIVERSALA ESPERANTO-ASOCIO

Duonmonata Internacia Gazeto

ABONO

Jara Abono . . . . . 1,60 § (4 frankoj)

La abonoj komenciĝas de la 1ᵃ de la monato. Ni akceptas nur tutajarajn abonojn. Oni abonas ĉe la Administrejo, Esperanto-Oficejoj kaj loka Agentoj.

Redaktoj & Administrejo : *8, rue Bovy-Lysberg*, GENÈVE (Svisujo).

Direktoro : HECTOR HODLER

REKLAMO

Ĝenerala Agentoj : Esperanto, 8, rue Bovy-Lysberg, *Genève* (Svisujo); G. Wahnier, 15, rue Montmartre, *Paris*; C.-A.-G. Boonse, 20, Wellington St., Strand, *London W.-C.*; Germana Esp. Librejo, Rathaustr. 22, *Leipzig*.

Vidu la tarifon sur la 4ᵃ paĝo

Parolado de Dʳᵒ Zamenhof

Ĉe la malferma kunveno de Universala Esperanto-Asocio en Barcelono.

Estimataj membroj de U. E. A.,

Sʳᵒ Mudie, via prezidanto, petis, ke mi diru ĉe via kunveno kelkajn vortojn de laŭdo aŭ mallaŭdo pri la agado de via Asocio. Ĉu mi esprimos laŭdon aŭ mallaŭdon, la respondo ne povas esti duba : post la tiel bonaj kaj gravaj raportoj, kiuj estis legitaj, post la agado, kiu en la daŭro de la lasta jaro estis plenumita de U. E. A., ne povas resti eĉ la plej malgranda dubo pri tio, ke, lasante flanke la institucioj oficialajn, U. E. A. farigis la plej grava institucio de nia movado kaj ĝi al nia aĉero alportos pli kaj pli da utileco.

Antaŭ kvin jaroj, ĉe la Bulona Kongreso, estis prezentita projekto de ĝenerala organizaĵo por la tuta Esperantistaro. La Kongreso ŝiam povis tiun projekton kaj per deklaro difinis, ke estas nomata Esperantisto ĉiu persono, kiu ŝcias kaj uzas Esperanton tute egale por kiuj celoj kaj ke nia movado ne estas oficiale ligita kun la speciala idealo, kvankam la plej multaj el la Esperantistoj ja sentis tiun idealon kaj estis konstante gvidataj de ĝi. Sed kelkaj Esperantistoj havis la boman ideon fari per vojo privata tion, kion oficiale fari ni ne povis. Ili kunigis ne ĉiujn Esperantistojn, sed nur tiujn el ŝiajn, kiuj akceptis la internan ideon de Esperantismo, deziras esti unuigitaj en internacia organizaĵo, por reciproka sinservado kaj aproksimiĝado, ĉar ili pensas, ke ili tiamaniere pli kaj pli multigos inter si ligiloj de solidareco kaj sian celon atingos pli rapide, ol per izola agado.

U. E. A. unuigas do ne ĉiujn Esperantistojn, sed ĉiujn Esperantismanojn, le ĉiujn tiujn homojn, kiuj konsideras ne nur Esperanton en ĝia ekstera lingva formo, sed ankaŭ ĝian internan ideon. Ke la pli granda parto de la Esperantistaro konsentas kun tiu ĉi ideo pruvas la fakto, ke en malmulte da tempo via Asocio ricevis la plej favoran akcepton en nia movado. Oni ĉie komprenas, ke U. E. A. liveras taŭgan neŭtralan fundamenton por ĉiuj interhomaj rilatoj kaj servoj, kaj el tiu ĉi reciproka sinhelpado rezultos pli da amikeco kaj estimo inter la gentoj, kaj forigos la baroj, kiuj malhelpas ilian pacan interkomunikiĝon. En tiu ĉi principo kuŝas la ĉefa graveco de via Asocio.

Dum la oficiala Esperantistaro, laŭ la deklaro de Boulogne, estas devigata al plena neŭtraleco rilate al tio kaj devas sin limigi nur al pure Esperantaj demandoj, U. E. A., ĉar ĝi reprezentas nur personojn, kiuj deziras esti organizitaj por difinita celo aprobita de ili, povas fari gravan laboron, kiu havos grandan signifon rilate al la interna ideo de Esperantismo.

Mi do estas plene konvinkita pri la utileco de via Asocio kaj la Esperantisma karaktero de la laboro, kiun ĝi jam plenumis kaj ankaŭ plenumos. Mi fine sentas la devon gratuli kaj danki la sindonajn fondintojn de U. E. A., kiuj per sia obstina laboro kaj penado povis akloĉoki tiun institucion, sur la bona vojo, kie ĝi nun staras. Mi de via Asocio atendas multe da bono por nia afero, kaj mi tutkore esperas, ke U. E. A. faros ĉiam pli gravaĵojn progresojn kaj per sia rapida plifortiĝo nin povos antaŭen al la baldaŭa realigo de Esperanto.

Dʳ L. L. Zamenhof.

SOCIA VIVO

KONGRESOJ & FESTOJ

Centjara Jubileo en Vorarlberg

La 30ᵃ de Faŭgusto okazis en *Bregenz* (Aŭstrio) la 100 jara jubilea festo por memo de la batalado en la jaro 1809. Tiun ĉi feston vizitis ankaŭ la aŭstria imperiestro kaj aliaj membroj de la imperiestra familio. Grafo Zeppelin montris al la imperiestro sian aeriĝon la 31ᵃ de aŭgusto. La imperiestro alveis la 30ᵃ al Bregenz. Postkunpreni okazis granda processio, kiu direktiĝis en kvar portoj.

La pleja belegpo estis la granda historia procesio kun 14 grupoj el la historio de Vorarlberg. La lasta parto de tiu ĉi processio estis grupo en diversaj historiaj kostumoj. Partoprenis 5.000 personoj. Por la fremdaj gastoj oni konstruis tribunojn. Multaj fremduloj partoprenis. La diversaĵo de la fervojaj ŝipoj arangis aparta veturadon. Ĉapere de la ĝilanda okazis granda iluminado sur la lago kaj sur la montoj, pli belega, ol en la jaro 1881 kaj 1884.

P. K. (Del. Graz).

EKSPOZICIOJ

Eksposicio de Artaj & Metiaj Iernaĵoj en Bukareŝto

La 14 septembro ĝis 14 oktobro, okazos en estinta jubilea ekspozicio Parko Kiseleff en Bukareŝto ekspozicio de Ĉiu Artaj kaj Metiaj Iernaĵoj en Rumanujo, superaj kaj unuagradaj. Ĝar ne kelkaj jaroj en ĉanĝo fute la direktoraro kaj la instru, metodon en tiuj lernejoj, per tiu ĉi ekspozicio oni intencas elmontri la efikon de la nova direktado kaj metodo en la laboro de tiuj lernejoj en la Stata kaj nacia plipro speriga ekonomia. Laŭ antaŭaj informoj liveritaj de kompetentaj personoj oni rajtas esperi, ke tiu ĉi ekspozicio sukcesos tre multe ĉar la objektoj fabrikitaj por tiu ĉi ekspozicio estas nur ekzekitaj bone kaj senriproĉe laboritaj.

J. G. (Bukarest).

Internacia foiro kaj ekspozicio por motorveturilo, motoroj bicikletoj

Dum la unua duono de l'monato oktobro okazos en Leipzig la 12ᵃ jareksposicio de mekanika industrio.

Kiu koncernas precipe la motorveturilojn, bicikletojn kaj akcesoraĵojn, la ekspozicio memorigas-kaj sola tia ekspozicio sur la kontinento dum tiu aŭtuno-riilate al la partopreno kaj vizito de interesemuloj el la tuta mondo, al la tempo, kiam estas preparo pro tio tre grandiozaj. Ĉar ĝi ankaŭ en la mezpunkto de la faka kiel ankaŭ de la ĝenerala interesoj. Tiu signifo estas precipe pro tio tre gravaĵoj ĉar sendube pli. bonigo de la ekonomia situacio estas antaŭiniciebla. La 12ᵃ de ĉi tiu monato estos la limo de la partoprenanoj, poste — se lokoj estos ankoraŭ havebaj la lus estos multe pli kara, al kio estas speciale akceptataj ĝis germana fervojaj administracioj permesos — kiel ĉiam antaŭe — ankaŭ en ĉi tiu jaro senkostaj reciproĉoj de la nevendiaj ekspozicioj. Plusja informoj pri la ekspozicio oni petu de la Leipzigo Delegito (Bernard Koetz, Rathausstrasse, 52).

B. K. (Del. Leipzig.)

La Blanka urbo kaj Esperanto

Niaj legintoj eble memorasla prikrition kiun ni faris laŭdan jaron en tiu sama Jornalo, pri la franca brita ekspozicio en en Shepard's Bush, organizita de la Jubilemonde konata Sʳᵒ Smyr Kirally.

Pro antaŭa sukcesego, la Blanka urbo del nove malfermiĝis de kelkaj monatoj kaj en ĝi, ĉiuj povas posigi agablajn horojn. Ankaŭ de plezuro kaj sportoj, aŭ eĉ ankaŭ pri partoj de l'mondo, ne ekzistas ŝiajn, ŝiajn, ŝiajn,

nuciaraj ne kondiĉis pan plu la proprecojn de Mahmud-Ali, Tchergeskaj-Beg, kaj ĝis ne povis ekde esti aniranta ĉefurbon de Persujo. La ĉefaj de la konstituciaraj estas estro de Bahtiara grafo Serdar-Asad kaj Giljano gubernestro Sapehdar. La 17-a de julio ekaperis sur mapo kaj en Persujo regis la nova ŝaho neplenaĝa Valiugd-sultano-Ahmed-Mirzo.

Ex Voloŝ.

AERVERTURADO

Pruvo de la aerveturada progreso — La aera Kodekso

La Instituto Aera, kiu ĉe propono de la ministroj de l'Eksterlandaj aferoj kaj publikaj laboroj, la franca registaro decidis kunvoki en Paris internacian konferencon por studi la juran reĝimon de la aerveturo rilaŭ. Tiu konferenco okazos verŝajne la proksiman jaron. La juridaj ĉiam pozos diskuti pri aerkodekso kaj pri la grava demando de la propreco de l'aero...

Sr Pallini, jurdoktoro de la Pariza fakultato jam elmetis sian opinion pri aera propreco. Estas esence diferenco inter poseedi kaj proprecos. Oni rajtas ne permesi la instalon de elektraj linioj super via propraĵo, dum estas neebla malpermesi, ke ĉiu flugu super via domo, je kia ajn distance. En la unua okazo, oni prenas ion sur la aerpropreco actualeĉ; en la dua okazo, oni eĉ ne ekzistas en parto neformita, kiun ni ne ankoraŭ posedas.

Tuj diskutoj ĉetere havos praktikan signifon nur post longa tempo. Tamen, atendante la policajn regulojn — ne urĝajn — kaj konsiderante la proprecon de l'aerveturado, la Franca Aero-Klubo prilaboris la jenan aerveturadan kodekson:

1° Da aviadilo: aproksimiĝanta devas ĉiam iri dekstre kaj esti je distanco de 50 metroj unu de la alia. Ili estas liberigataj je tiuj postuloj nur se ili flugas je altitudo (distanco) je pli ol 50 metroj.

2° En konkurso, tiuj distancoj estas redukteblaj je 25 metroj. Se estas direktebla balonaĵ, ili devas esti je distanco de almenaŭ 500 metroj, escepte se la altitudo differenco superas 150 metrojn.

3° Se da aviadilaj pardaŭe flugantaj ĉiu mala distanco renkontiĝos, ili devas ĉin iri dekstren, je 50 metroj unu de la alia.

4° Se da aviadilo ĉe la tera ekiro kaj la malantaŭa volas preterpasi la unuan, la malantaŭa devas pasi dekstre je 50 metroj.

5° Se da aviadilo sekvas kreŭĉantajn vojojn, ili devas manovri tiel, ke ĉe la kreŭĉigo ĉin estu je sia dekstro.

6° Ĉie aviadilo flugantaj dum nokto aŭ nebulo vetero devas havi verdan fojroj dekstre kaj ruĝan maldekstre, plie blankan lanternon antaŭe, kies radioj estus direktataj obliĉe malsupren.

Tiuj estas la novaj regaloj, kiujn eliaŭ baris la sperteraj, kiel singardemaj, ne kaj la malantaŭa volas preterpasi la unuan, la malantaŭa devas pasi dekstre je 50 metroj.

5° Se da aviadilo sekvas kreŭĉantajn vojojn, ili devas manovri tiel, ke ĉe la kreŭĉigo ĉin estu je sia dekstro.

6° Ĉie aviadilo flugantaj dum nokto aŭ nebulo vetero devas havi verdan fojroj dekstre kaj ruĝan maldekstre, plie blankan lanternon antaŭe, kies radioj estus direktataj obliĉe malsupren.

Tiuj estas la novaj regaloj, kiujn eliaŭ baris la sperteraj, kiel singardemaj, ne ekzistas ankoraŭ ne ekzistas ankoraŭ ne ekzistas ankoraŭ